

ger vedkommende Minister sig Ansvar. Man kan dog ikke gaa ud fra, at han vilde foreslaa noget, om hvilket han paa Forhaand ved, at han vil blive straffet derfor. Det er altsaa en indirekte Maade at drage Grænserne for Udstedelsen, for den Beføjelse, som er tillagt Kongen, en Maade, som ikke er direkte i Strid med Grundloven, men dog i Resultatet ganske fører til det samme. Spørgsmaalet er følgelig, om dette at føje en saadan Bestemmelse til, at en foreløbig Lov ikke maa udstedes, medmindre vedkommende ved eller dog har overvejende Sandsynlighed for, at den vil blive vedtagen, er stemmende med Grundloven, og det kan jeg ikke se er Tilfældet, jeg kan ikke se andet, end at det er at føje noget nyt til. Ganske vist siger man, at der foreligger et Misbrug af den foreløbige Lovgivningsmyndighed, hvis den benyttes under de og de Omstændigheder. Men det kan jeg paa ingen Maade anerkende, tværtimod! Jeg mener, at den foreløbige Lovgivningsmyndighed efter Omstændighederne er et meget hensigtsmæssigt Korrektiv mod Misbrug af Deltagelsen i Bevillingsmyndigheden, saaledes som f. Eks. i 1853, da der var Tanker oppe om at indskrænke eller hindre Kongens fri Udøvelse af Opløsningsretten, eller i 1877, da man vilde benytte Finansloven til at ændre eller ophæve den bestaaende Lovordning — det er noget, som vi heldigvis nu ere komne bort fra, saaledes at heller ikke, saa vidt jeg har forstaaet, den nuværende Regering vil gøre dette —, men det var man inde paa i 1877, og jeg mener, at det var for saa vidt meget heldigt, at det blev stoppet i Tide. Derfor kan jeg ikke paa nogen Maade være med til at sige, at Benyttelsen af den foreløbige Lovgivningsmyndighed paa dette Punkt ubetinget skulde være et Misbrug. Her kan man jo nøjes med § 12 om Misbrug i denne Henseende.

Men naar det er givet, at man ikke kan sige, at det, der staar her, ikke er andet end det, Grundloven kræver, men at det derimod indeholder andet og mere positive Betingelser, er det givet, at man heller ikke kan vente, at Domstolene eventuelt, naar Sagen kommer til at foreligge for dem, paa nogen Maade ville kunne rette

sig derefter. Jeg tror derfor ikke, at det kan nytte, at vi her ville forsøge at slaa en bestemt Forstaaelse af Grundlovens Regler fast, saaledes at denne skulde være forpligtende. Man kan ikke gøre andet end det, vi have gjort, nemlig sige, at naar en Minister handler i Strid med Grundloven, paadrager Ministeren sig Ansvar. Hvorledes Grundloven saa rettelig skal forstaaes, kunne vi ikke bestemme. Det maa eventuelt være Domsmyndighederne, den almindelige Domstol eller den konstitutionelle Domstol, som maa afgøre, hvorvidt der er paadraget Ansvar. Selvfølgelig kan Rigsdagen for sit Vedkommende bestemme, om man vil bevilge eller ikke bevilge, og derefter bliver det Ministerens Sag, hvad han vil gøre, eller hvad han ikke vil gøre; men om Ministeren saa ved sit Forhold har paadraget sig Ansvar, kan man ikke fastsætte ved denne Lov, naar man derved er udsat for at komme i Strid med Grundloven.

Jeg fastholder derfor for mit Vedkommende den Affattelse, som vi have givet Lovforslaget. Maaske kan man ogsaa ændre det, hvis vi kunne faa det redigeret paa en anden Maade, som kan vinde Bifald, men at gaa ind paa Folketingets Affattelse, som den foreligger, kan jeg for mit Vedkommende ikke tilraade. Det udelukker jo imidlertid ikke, at vi kunne forhandle om Tingene. Lovforslaget om Ministeransvarlighed er jo et Forslag, som Grundloven kræver skal tilvejebringes, og derfor maa vi naturligvis anstrenge os til det sidste for om muligt at blive enige.

Justitsministeren (Zahle): De statsretlige Spørgsmaal, som ligge bagved det her foreliggende Lovforslag, ere jo ret udførligt blevne drøftede under tidligere Forhandlinger i begge Rigsdagens Ting, og jeg tror ikke, at der i Øjeblikket er Anledning til at tage denne Debat op. Det er jo forskellige Grundlovopfattelser, der ere Udgangspunkterne, og som forvolde Stridighederne indenfor dette Forslags Ramme. Jeg haaber imidlertid, at de Ord, hvormed den sidste ærede Taler sluttede, skulle bebude fortsatte Forhandlinger, og at disse saa forhaabentlig skulle kunne føre til et Resultat.